

عنوان : فضای مجازی و تاثیر آن بر زی طلبگی

نام استاد راهنما : دکتر زینب نادی

نام سردبیر: آزاده سادات میر معظمی

چکیده:

تکنولوژی های جدید از جمله فضاهای مجازی زندگی جامعه‌ی امروز از جمله طلاب را درستخوش تغییرات چشمگیری کرده است به گونه‌ای که این تغییرات در تفکر، تبلیغ، وزندگی آنها به وضوح قابل مشاهده است. در این مختص سعی شده به روش توصیفی میزان این تاثیرات چه از جنبه‌ی مثبت و چه از جنبه‌ی منفی بر زندگی طلبه ها مخصوصاً طلاب جوان بررسی گردد که آیازندگی طلبگی در گذشته براساس حجره نشینی و مطالعه‌ی کتب بازدهی بیشتری داشته یا زندگی امروز با فضای مجازی؟ همچنین باید توجه داشت که پیشرفت علم چقدر توانسته در امر تبلیغ مفید و موثر باشد. در این مقاله به بررسی برخی از آسیب‌های فواید این پدیده نو ظهور و تاثیرات شگرف آن بر زندگی طلبگی در چند دهه اخیر پرداخته شده است.

کلیدواژه: فضای مجازی، زی طلبگی، اینترنت، جامعه

۱- مقدمه :

در دنیای امروزی یکی از پدیده های که توجه همگان را به خود معطوف ساخته است. فضای مجازی و رسانه های جمعی میباشد که در حال حاضر جز تاثیرگذارترین ابزارها برسبک زندگی افراد جامعه و بخصوص طلب است، اهمیت این پدیده به اندازه ای است که حتی توجه سران کشوری را نیز به خود جلب کرده است و پدیده ای جنگ نرم را در عصر حاضر به وجود آورده در این مقاله به بررسی تاثیرات این پدیده برسبک و سیاق زی طلبگی پرداخته شده تا بتوانیم آگاهانه تروهوشیانه تربا آن روبرو شویم. زیرا بیان این آسیب و فواید میتواند کمک شایانی به تغییرنگرش و نوع تبلیغ طلب کندو فکر و فضای دید آنها را گسترش دهد البته نباید فراموش کنیم که استفاده از هر چیزی باید در چارچوب اعتدال صورت گیرد تا بتواند بازدهی مطلوبی را بدهد

۱-۱- تعریف فضای مجازی:

فضای مجازی فضای تنوری است که ارتباطات کامپیوترا در آن رخ میدهد(۱)

در دهه ۹۹ استفاده از اینترنت شبکه و مخابرات دیجیتال سریعا در حال رشد بود و لفظ فضای مجازی میتوانست بسیاری از ایده ها و پدیده های نو ظهور را به طور مستقیم و غیر مستقیم، سازماندهی کند(۲)

۱-۲- نگاهی به تاریخچه ای فضای مجازی در ایران:

ایران در سال ۱۳۷۰ برای اولین بار توسط مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات به شبکه ای اینترنت متصل شد و اولین ارتباط ایران با اینترنت به طور موقت و از طریق اتریش به وسیله ای پست الکترونیکی صورت گرفت، رشد اینترنت در تمام دنیا به صورت انفجاری بوده است، و این در حالی است که همانند سایر محصولات عصر نوار ارتباطات نگرانی هایی نیز به دنبال دارد و بعده عبارتی هم سازنده است و هم میتواند مخرب باشد، از سوی دیگر در تعریف رسانه های نوین گفته میشود که این مفهوم به معنای انواع گسترده ای از پیشرفت های صورت گرفته ای اخیر در زمینه ای رسانه و ارتباطات است که تنها شامل اشکال گوناگون بخش رسانه ای است بلکه هم گرایی های جدید میان فناوری های رسانه ای و شیوه های نوینی که از آن طریق افراد متون رسانه ای را به کار می گیرند و با آنها تعامل می کنند را نیز در بر می گیرد(۴)

۱-۳- تعریف زی:

واژه ای زی که در زبان فارسی و عربی استعمال می گردد اسم ثلثی مجرداً ریشه ای (زوی) و بر وزن فعل است که بر اثر قواعد اعلال عین الفعل آن به ای تبدیل و سپس در فاعل الفعل ادغام شده است معادل فارسی این واژه شکل و هیئت ظاهری جلوه ای خارجی و صورت مشهور افراد است از بررسی موارد استعمال این کلمه بدست می آید که این واژه تنها درباره ای انسان به کار می رود و در خصوص لباس نیز کاربرد فراوان تری دارد در زبان فارسی این واژه به معنای جان، حیات زندگی، روح و نفس آمده است،(۶)

۱-۴- زی طلبگی:

در زبان عربی زی طلبگی به معنای نمای ظاهری طلب و صورت مشهور حیات اوست و در زبان فارسی به معنای حیات طلبگی و زیست مناسب با اوست، زی طلبگی یعنی یاری روحانیت، سخن از ظواهر، بروزات بیرونی

وتجليات خارجي طلبه (۸) به گفته اي رهبر معظم انقلاب زى طلبگى راميتوان در دو جمله معرفى کرد، اپرسايى باعزت ۲نظم در تحصيل وزندگى، طلبه، پارساگونه زندگى مى کند، طلاب چه آنهايى که دچار سختى هايى هستند باید زى طلبگى شان محفوظ بمانديعنى حالت پارسايى وقناعت همراه باعزت نفس، اين يك دوم نظم در تحصيل و به طبع آن نظم در زندگى که خصوصيت طلبگى نظم است، (۹)

۲- سبک زندگى طلبگى:

در سبک زندگى طلبگى عمق اعتقادات و عواطف و نگرش فرد سنجideh نمى شود بلکه رفتار، اخلاق، منش، و ظاهر مورد سنجش قرار ميگيرد، اما هر يك از اينها آگر بخواهد اسلامي باشد باید حداقل هايى از شناخت و عواطف اسلامي را پشتوانه ي خود قرار دهد (۱۰) فرد طلبه باید اعتقاد و ايمان صحيح به اصول و ضروريات دین داشته باشد و به اين اصول پاييزند باشد و در پاسداري و حفظ آن تلاش کند، امام حسن عسگري (ع) مى فرمایند: زيان علما بر شيعيان ناتوان ماميتواند زيان سپاه يزيدي برای حسين بن على (ع) وياران او بيشتر باشد زير آنها جان و مال ايشان را گرفتند و اين علما در دل شيعيان ناتوان ما شک و شبشه مى اندازنده و گمراحتان مى کنند (۱۱)

۱- اخلاقيات در طلبگى:

اخلاق طلبگى به صفات و رفتارهای درونی شده اى از فرد گفته مى شود که مورد تاييد اسلام باشد اين رفتارهای سه قسم هستند: اخلاق اجتماعي، اخلاق فردی، و اخلاق الهي (۱۲) رعایت تقوای الهي و ساده زیستي يكى از مهمترین شرایط اخلاقی برای يك طلبه است، کسی که به لباس روحانیت ملبس مى شود در اجتماع جايگاه ویژه اى مى يابد و مردم به گونه اى ديگر به او مى نگرند در نتيجه فرد طلبه باید شهون روحانیت را در رفتار و گفتار و منش خویش رعایت کند (۱۳) از طرفی طبق فرموده ي آيت الله مجتبى تهرانى هر طلبه اى باید استاد اخلاقى داشته باشد و نزد وي بروд تافكر نکند حالاکه اين كتاب هارا خوانده به جايي رسیده و موردتاييد امام زمان (ع) (قرار گرفته است) (۱۴)

۲- رفتاريات در طلبگى:

طلبه مصادق عباد الرحمن است که به فرموده ي قرآن در زمين باحال تواضع و بدون گردن فرازى طى طريق مى کند و وقتی مورد خطاب نادان قرار ميگيرند باسلام و درود آنها را به حال آورده و دفع شرميكنند و عباد الرحمن الذين يمشون على الارض هونا و اذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما و بندگان خدائى بخشند کسانى هستند که بى

تکبر به روی زمین راه می‌روند و وقتی که نادان‌ها با حرف آنها را مخاطب قرار میدهند سلام می‌گویند،^(۱۵) در زمین از روی نازو تکبر راه نمی‌رود و از مردم رخ برنمی‌تابد خداوند فرد متکبر خودستا را دوست ندارد

ولاتصرع خدک للناس و لا تمش فى الارض مرحـا ان الله لا يحب كل مختال فخور ^(۱۶) و صورت را با تکبر از مردم برنگردن و در روی زمین با غور راه نرو قطعاً خدا هیچ متکبر مغوری را دوست نمی‌دارد. پس با توجه به آنچه که گفته شد رفتار طلبه باید براساس دستورات قرآن تنظیم شده باشد

۳- ظواهر:

پوششی که برتن دارد جنبه‌ی میانه روی رارعایت می‌کند و لباس تفاخربرتن نمی‌کند درگام برداشتن در کوچه و خیابان‌جنبه فروتنی رارعایت می‌کند و همچنین با وجود شرایط و شناخت مردم از شخص وی مردم بیشتر به اوج ذب می‌شوند برای سوال کردن باشد یامشاوره یا مسأله دیگر، وی لباسی را بایستی به صورت منظم و مرتب بپوشد پوشیدن لباس در یک روز نپوشیدن در روز دیگر اشتباه است همچنین وقتی لباس روحانیت پوشید بایستی لوازم آن را رعایت کند التزام به شی التزام به لوازم آن هم هست طلاب باید زینت امام عصر(عج) باشد نه غیر آن^(۱۷)

۳- تاثیر فضای مجازی بر سبک زندگی طلبگی:

فضای مجازی به عنوان یکی از اجزای نظام فرهنگی آموزشی کشور امروزه رقیب کارکرد تربیتی خانواده و یکی از بزرگترین منابع اطلاع رسانی و آموزشی محسوب می‌شود و تحلیل محتوای آنها نشان میدهد که متسفانه خواسته یاناخواسته علاوه بر رواج آموزه‌های فمینیستی و مدرن در ارایه‌ی الگوهای ناسالم از خانواده بسیار فعال تر عمل می‌کند^(۱۸) از این روخانواده‌های طلبه‌ها نیاز از این آسیب‌ها مصون نیستند و این الگوهای ناسالم نیز در سبک زندگی آنها تحولات اساسی را ایجاد کرده است،

۴- تاثیر فضای مجازی بر اخلاق و رفتار:

فضای مجازی میتواند تاثیرات مهمی را بر اخلاق و رفتار افراد جامعه و به خصوص طلبه‌ها بگذارد ولی در ابتدا باید به تبیین تفاوت میان اخلاق و رفتار پردازیم.

نتیجه گیری:

زندگی طلبگی یکی از مهم ترین دوره ها برای تحقیق در علوم حوزه های علمیه است باورود ابزارهای تکنولوژیک به زندگی طلاب موجب شده که کم و کیف این زندگی تغییرپیدا کند حال آن چیزی که از این مختصر حاصل آمده این است که دورانی که در آن قرار داریم دورانی است که باید خود را به آن تطبیق دهیم و همراه با آن پیش برویم ولی دراستفاده از تکنولوژی نباید دچار افراط و تفریط شویم یعنی این که نه طلبه‌ی سنتی گذشته و دور از پیشرفت باشیم و نه آن طلبه‌ی مدرن و بروزی که بخواهیم فقط خود را درگیر تکنولوژی و ابزارهای رسانه‌ای جدید کیم بلکه باید با برنامه ریزی و عتدال پیش برویم تابتوانیم به نتیجه‌ی مطلوبی دست پیدا کنیم.

پی نوشت ها:

- ۱-آلبرت سیدنی ,هورن بای,واژه ای **g axford ad sancedlearher** ,مورن بای ,واژه ای
- ۲-سایت ویکی پدیا,تعریف فضای مجازی
- ۳-هجوم خاموش,سید محمد صفازاده باهمزه کریم خوانی صفحه ۱۱
- ۴-خانواده ای مجازی ,عباس زمانی ۱۳۶۱,صفحه ۲۵
- ۵-ترجمه منجد,جلداول,مصطفی رحیمی نیا صفحه ۶۱۹
- ۶-ر,ک,درآمدی بر زی طلبگی محمد عالم زاده نوری صفحه ۳۳ تا ۳۱
- ۷-همان صفحه ۴۵
- ۸-مقام معظم رهبری,بیانات در اجتماع بزرگ استادی ۱۴۰۷۹|۷|۱۳۷۹
- ۹-سبک زندگی اسلامی وابزار سنجش آن,دکتر محمد کاویانی,صفحه ۱۸ و ۱۹
- ۱۰-میزان الحكمه محمد محمدی ری شهری حدیث ۱۴۰۷۹
- ۱۱-سبک زندگی اسلامی وابزار سنجش آن,دکتر محمد کاویانی صفحه ۱۹
- ۱۲-سلسله مباحثی برای طلاب علوم دینی معاونت تربیتی ,فرهنگی موسسه آموزشی صفحه ۹۴
- ۱۳-ر,ک,آداب الطالب فرید شاکر برخوردار صفحه ۱۶۳:
- ۱۴-قرآن کریم ,فرقان ۶۳
- ۱۵-قرآن کریم لقمان ۱۸
- ۱۶-صراط راهنمای تحصیل طلاب و دانش پژوهان ,ابوالقاسم علیدوست صفحه ۱۴۴
- ۱۷-مرکز امور زنان و خانواده,شیوه های ارتباطی موفق زوجین,ریاست جمهوری صفحه ۹
- ۱۸-مجموعه آثار شهید مطهری ج ۲۲ صفحه ۶۱۸

۱۹-قرآن کریم آل عمران ۱۹۳

۲۰-قرآن کریم هود ۴۵,۴۶

۲۱-نهج البلاغه,سید رضی خطبه ۱۷۶

۲۲-غیرالحكم و دررالحكم, ابوالفتح الامدی صفحه ۳۶۸

۲۳-ایترنوت و تاثیرات اجتماعی آن, حسن صادقی صفحه ۸

۲۴-ر, ک, عوامل دین گریزی و راه های مقابله, خدیجه احمدی بیغش:

۲۵-وین اسطوره خرافه وجادو قاسم اخوان نبوی صفحه ۷۵

۲۶-ر, ک, فضای مجازی از دیدگاه رهبری سراج, دیدبان صفحه ۴۵

۲۷-ریاض السالکین, سید علی خان حسینی, صفحه ۳۴۵ جلد ۵

۲۸-ر, ک, حوزه و روحانیت در نگاه رهبری, بیانات مقام معظم رهبری ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۸ صفحه ۶ تا ۸

۲۹-ر, ک, سلسله مباحثی برای طلاب علوم دینی, معاونت فرهنگی, موسسه آموزشی و پژوهشی صفحه ۵۶

منابع :

- ۱-قرآن کریم
- ۲-الأمدى, ابوالفتح, مستطاب غرر الحكم و درر الكلم, ترجمه محمد علی انصاری, انتشارات دارالكتاب الاسلامی, قم
- ۳-اخوان نبوی, قاسم ۱۳۸۴ دین اسطوره, خرافه وجادو, نشر مرکز پژوهش های صداوسیما, تهران
- ۴-احمدی بیغش, خدیجه ۱۳۹۵ عوامل دین گریزی و راه های مقابله با آن از منظر قرآن و حدیث انتشارات بی کران دانش, تهران
- ۵-اداره ی ارتباطات دبیرخانه شورای عالی حوزه های علمیه ۸۹, حوزه وروحانیت درنگاه رهبری(بیانات رهبری) ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۸ چاپ خانه ی نینوا, قم
- ۶-خامنه ای سید علی ۱۳۷۹ بیانات دراجتماع بزرگ اساتید فضلا و طلاب حوزه علمیه قم, مدرسه فیضیه ی قم ۱۳۷۹/۷/۱۴
- ۷-خان حسینی سید علی ۱۴۲۷ ریاض السالکین جلد ۵ انتشارات النشر الاسلامی, قم
- ۸-زمانی عباس ۱۳۶۱, خانواده ی مجازی چاپ مجتمع صحافی الغدیر ۱۳۹۴ اصفهان
- ۹-رحیم نیا مصطفی ۱۳۸۶ ترجمه منجد جلد اول چاپ خانه حیدری
- ۱۰-الرازی احمد بن فارس بن زکریا, معجم مقاییس اللげ محقق ابراهیم شمس الدین, انتشارات دارالكتاب العلمیه بیروت
- ۱۱-دشتی محمد ۷۹ نهج البلاغه موسسه انتشارات مشهور, قم
- ۱۲-شامر برخوردار فرید ۱۳۹۱, آداب الطلاق, انتشارات لاهوت
- ۱۳-مقام معظم رهبری فضای مجازی از دیدگاه رهبری, انتشارات سراج دیدبان کتاب الکترونیک
- ۱۴-سیدنی آلبرت بای هورن, دیکشنری آکسفورد (axfordaduanced learner) انتشارات زبان ملل ۱۳۸۶
- ۱۵-کاویانی محمد ۱۳۹۲ سبک زندگی اسلامی و ایزار سنجش آن پژوهشگاه حوزه و دانشگاه, قم

- ۱۶-صادقی حسن,انترنت و تاثیرات اجتماعی آن,مجله اصلاح و تربیت,شماره ۲۲
- ۱۷-صفا زاده سید محمد کریم خانی, حمزه ۱۳۸۵ هجوم خاموش آسیب شناسی نسل جوان,انتشارات عطایی اس چاپ قم
- ۱۸-علیدوست ابوالقاسم ۱۳۸۷ صراط اهنجای تحصیلی طلب و دانش پژوهان انتشارات دارالفکر, چاپ اول قم
- ۱۹-عالیزاده نوری, محمد ۱۳۹۳ درآمدی بر زی طلبگی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی قم
- ۲۰-معاونت تربیتی فرهنگی موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره) سلسله مباحثی برای طلب علوم دینی ۱۳۸۸ انتشارات موسسه آموزشی امام خمینی چاپ دوم
- ۲۱-مهدی ری شهری محمد ۱۳۸۴ میزانالحكم, انتشارات دارالحدیث قم
- ۲۲-مطهری مرتضی ۱۳۹۵ جلد ۱۲۲ انتشارات صدر اچاپ هشتم
- ۲۳-مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری کتاب شیوه های ارتباطی موفق زوجین ۱۳۸۶ انتشارات علمی فرهنگی کتبیه

www.wikipedia.org

۲۴- سایت ها